STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH

W OŚRODKU KATECHUMENALNYM
PRZY KOŚCIELE ŚW. MARKA W KRAKOWIE

I. Wstęp

Wprowadzając niniejsze Standardy, Ośrodek Katechumenalny przy kościele św. Marka w Krakowie wykonuje obowiązek, o którym mowa w art. 22b i 22c Ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (tj. Dz. U. z 2024 r., poz. 560). Ośrodek Katechumenalny przy kościele św. Marka w Krakowie jest organizatorem działalności na rzecz Małoletnich, prowadzonej w sferach wskazanych w ww. Ustawie.
Wprowadzane Standardy zostały zredagowane w oparciu o Standardy Ochrony Małoletnich w Archidiecezji Krakowskiej, wprowadzone dnia 2 sierpnia 2024 r.

II. Podstawy prawne

Niniejsze Standardy stworzono w oparciu o:

1) Ustawę z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (tj. Dz. U. z 2024 r., poz. 560) – dalej: Ustawa;
2) Kodeks Prawa Kanonicznego promulgowany przez papieża Jana Pawła II w dniu 25 stycznia 1983 r., stan prawny na dzień 8 sierpnia 2023 r., zaktualizowany przekład na język polski – dalej: Kodeks Prawa Kanonicznego;
3) Dekret Arcybiskupa Marka Jędraszewskiego Metropolity Krakowskiego Nr 4533/2021 z dnia 15 grudnia 2021 r. ustanawiający „Regułę poszanowania godności i dóbr osobistych bliźniego, szczególnie dzieci i młodzieży oraz osób bezradnych w Archidiecezji Krakowskiej" – dalej: Dekret lub Reguła;
4) Ustawę z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich (Dz. U. z 2022 r., poz. 1700); - dalej: Ustawa o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich;
5) Ustawę z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (tj. Dz. U. z 2024 r., poz. 17 ze zm.) – dalej: k.k.;
6) Ustawę z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (tj. Dz. U. z 2023 r., poz. 1550 ze zm.) – dalej: k.p.c.;
7) Ustawę z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (tj. Dz. U. z 2024 r., poz. 37 ze zm.) – dalej: k.p.k.;
8) Ustawę z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 1610 ze zm.) – dalej k.c.

III. Definicje

Ilekroć w niniejszym dokumencie jest mowa o:

1) Standardach – należy pod tym pojęciem rozumieć standardy ochrony małoletnich w rozumieniu art. 22b i art. 22c Ustawy;

2) Działalności na rzecz Małoletnich – należy pod tym zwrotem rozumieć działalność na rzecz Małoletnich związaną z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez Małoletnich, lub z opieką nad nimi w rozumieniu Ustawy;
3) Ośrodku lub Organizatorze – należy pod tymi pojęciami rozumieć Ośrodek Katechumenalny przy kościele św. Marka w Krakowie jako podmiot prowadzący działalność na rzecz Małoletnich w rozumieniu Ustawy i wprowadzający niniejsze Standardy;
4) Katechistach – należy pod tym pojęciem rozumieć wszystkie osoby, przy pomocy których Ośrodek Katechumenalny wykonuje działalność na rzecz Małoletnich, niezależnie od tego, na podstawie jakiego tytułu prawnego jest ona wykonywana;
5) Małoletnich – należy pod tym pojęciem rozumieć osoby, które nie ukończyły 18 roku życia.

IV. Zasady zapewniające bezpieczne relacje między Małoletnim a Katechistami

1. Bezpieczne relacje między Małoletnim a Katechistami oparte są na następujących zasadach ogólnych:
    1) Podstawą relacji między Małoletnim a Katechistami, zarówno osobistej, wspólnotowej, jak i podejmowanej za pomocą środków nawiązywania kontaktu, jest troska o prawdziwe dobro duchowe, psychiczne i fizyczne, a także respektowanie niezbywalnego prawa do poszanowania godności i potrzeba zagwarantowania bezpieczeństwa;
    2) Katechista jest obdarzony zaufaniem i wsparciem przełożonych. Ochrona Małoletnich nie może polegać na prewencyjnej, motywowanej bojaźnią, rezygnacji ze znanych lub nowych form duszpasterstwa i edukacji lub zaniechania podejmowania relacji z Małoletnimi. Ośrodek zachęca Katechistów do korzystania z dostępnych form ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej;
    3) Katechista może być zobowiązany do jednoczesnego podporządkowania się niniejszym Standardom oraz standardom ochrony Małoletnich obowiązującym w podmiocie, w którym, lub wspólnie z którym prowadzi działalność. W sytuacji kolizji treści standardów, Katechista zobowiązany jest nadać pierwszeństwo stosowania Standardom obowiązującym w Ośrodku.
    4) Wobec Katechistów, przed dopuszczeniem do działalności na rzecz Małoletnich, Ośrodek wykonuje obowiązki, o których mowa w art. 21 Ustawy, w szczególności weryfikuje kandydatów do prowadzenia działalności na rzecz Małoletnich w Rejestrze Sprawców Przestępstw na tle Seksualnym oraz gromadzi dokumentację przedstawianą przez ww. kandydatów.
    5) Ośrodek, zgodnie z przepisami obowiązującego prawa kanonicznego i państwowego oraz wymogami kultury właściwej tradycji katolickiej, zabrania Katechistom stosowania wszelkich form przemocy i naruszania godności oraz dóbr osobistych Małoletnich, a także podejmowania wszystkiego, co może prowadzić do takiego naruszenia, a nawet do wywołania podejrzenia lub wrażenia tego typu.

6) Dobro Małoletniego w wymiarze duchowym jest chronione przez Ośrodek zakazem kierowania życiem duchowym drugiego człowieka niezgodnie z nauczaniem i tradycją Kościoła Katolickiego.
7) Katechista prowadząc działalność na rzecz Małoletnich obowiązany jest informować Małoletnich i ich rodziców lub opiekunów prawnych o tym, kto jest Organizatorem danej działalności. Informacja powinna zawierać jednoznaczną identyfikację Organizatora i wskazanie, że jest nim Ośrodek Katechumenalny. W razie prowadzenia działalności współorganizowanej z innymi podmiotami, Katechista obowiązany jest przy nawiązywaniu współpracy sprawdzać, czy dany podmiot posiada własne standardy ochrony Małoletnich w rozumieniu Ustawy i czy informacja o współorganizowaniu danej działalności zawarta jest w materiałach informacyjnych przeznaczonych dla Małoletnich oraz ich rodziców lub opiekunów prawnych.
8) Katechista jest zobowiązany ze szczególną uwagą, poszanowaniem i sprawiedliwością traktować własność materialną Małoletnich oraz wspólną, nie dopuszczając do jej niszczenia, kradzieży, wyłudzania lub przeznaczania na inne niż założone cele.
9) Katechista zarządzający dobrami kościelnymi ma obowiązek utrzymywania ich w stanie, który zapewnia pełne bezpieczeństwo korzystających z nich Małoletnim.

2. Zasady komunikacji z Małoletnimi, ich rodzicami lub opiekunami Małoletnich określa się następująco:
    1) O ile umożliwia to sytuacja, Katechista powinien nadawać pierwszeństwo relacjom osobowym w stosunku do relacji podejmowanych za pomocą innych środków komunikacji, np. elektronicznej.
    2) W prowadzeniu korespondencji z Małoletnimi w jakiejkolwiek formie (rozumianej jako nawiązywanie kontaktu innego niż osobisty) zalecana jest ostrożność i, o ile to możliwe, korzystanie z kont i numerów służbowych.

3. Kontakt fizyczny (cielesny) pomiędzy Katechistą, a Małoletnim, dozwolony jest wyłącznie wtedy, gdy:
    1) wymaga tego ochrona zdrowia lub życia Małoletniego,
    2) jest związany ze zgodnym z liturgią Kościoła sprawowaniem świętych obrzędów oraz przyjętymi społecznie i przez prawo Kościoła godziwymi moralnie obyczajami lub powszechnie akceptowalnymi społecznie zasadami.

V. Zachowania Katechistów niedozwolone wobec Małoletnich

1. Katechistom zakazuje się kierować życiem Małoletniego w wymiarze duchowym niezgodnie z nauczaniem i tradycją Kościoła Katolickiego.

2. Katechistom zabrania się wobec Małoletnich stosowania przemocy psychicznej i emocjonalnej w postaci m. in.:
    1) psychomanipulacji;
    2) naruszania dobrego imienia;

3) pomawiania;
4) składania fałszywych oskarżeń;
5) *stalkingu* (uporczywego nękania innej osoby w rozumieniu art. 190a § 1 k.k.);
6) gorszenia złym przykładem;
7) uzależniania emocjonalnego;
8) szantażowania;
9) grożenia;
10) powoływania się na wpływy, z zastrzeżeniem, że nie dotyczy to odwoływania do się do autorytetu dydaktycznego, wychowawczego lub moralnego innych osób wchodzących w skład Personelu Archidiecezji Krakowskiej;
11) wymuszania decyzji;
12) intryg;
13) uwodzenia;
14) izolowania od innych;
15) złego traktowania ze względu na narodowość, rasę, płeć, wygląd, wykształcenie, poglądy polityczne, niepełnosprawność, szczególne potrzeby edukacyjne lub przymioty osobowości;
16) tworzenia środowisk o charakterze sekty;
17) faworyzowania i bezzasadnego obdarowywania upominkami lub środkami materialnymi oraz przyjmowania ich;
18) nieuzasadnionych żądań finansowych;
19) namawiania do łamania prawa państwowego lub kanonicznego;
20) nieproporcjonalnego do winy oraz nieprzewidzianego w statutach karania i naznaczania pozasakramentalnych pokut;
21) poniżania;
22) wyśmiewania;
23) nieuzasadnionej krytyki;
24) upokarzania;
25) udzielania pomocy nieadekwatnej do potrzeb bliźniego;
26) stawiania wymagań ponad możliwości oraz kompetencje;
27) braku lub złej organizacji wspólnej pracy;
28) niewypełniania ważnie zawartych umów;
29) łamania przewidzianej w prawie tajemnicy duszpasterskiej;
30) niezgodnego z wewnętrznymi statutami wykluczania z życia wspólnot;
31) nieuzasadnionego zobowiązywania do zachowania tajemnicy;
32) umniejszania autorytetu przełożonych i opiekunów;
33) nierespektowania czasu wolnego i odpoczynku;
34) podejmowania kontaktu poza godzinami uznanymi za właściwe;
35) przyjmowania niedostosowanego do sytuacji, wyzywającego wyglądu zewnętrznego lub podejmowania prowokacyjnych zachowań;
36) publicznego komentowania wyglądu zewnętrznego innych;
37) rozmów oraz podtekstów i żartów o charakterze seksualnym;
38) prezentowania i propagowania zachowań oraz postaw niezgodnych z katolicką wizją osoby;
39) używania wulgaryzmów;

40) podnoszenia głosu bez wystarczającej przyczyny;
41) wyśmiewania rzeczy świętych;
42) prezentowania i przesyłania materiałów zawierających treści erotyczne; pornografię, sceny przemocy lub zachowań aspołecznych;
43) podglądania, podsłuchiwania i niezgodnego z prawem wykorzystywania nagrań;
44) podszywania się pod innych, w tym kradzieży tożsamości w rozumieniu art. 190a § 2 k.k.);
45) naruszania zasad przetwarzania danych osobowych Małoletnich;
46) ukrywania stanu duchownego w złym zamiarze;
47) śledzenia połączeń internetowych, z wyłączeniem sytuacji obejmujących wykonywanie zadań wskazanych w rozdziale VII;
48) używania danych kontaktowych osób bez zachowania kościelnych i powszechnie obowiązujących przepisów o ochronie danych osobowych;
49) łamania tajemnicy korespondencji i tajemnicy urzędowej.

3. Katechistom zabrania się wobec Małoletnich stosowania przemocy fizycznej i niedozwolonych form kontaktu fizycznego, m.in.:
    1) przekraczania granic intymności fizycznej w postaci podejmowania jakiejkolwiek formy kontaktu cielesnego, o ile nie wymaga tego zdrowie i życie osoby Małoletniej, lub o ile nie jest związane ze zgodnym z liturgią Kościoła sprawowaniem świętych obrzędów oraz przyjętymi społecznie i przez prawo Kościoła godziwymi moralnie obyczajami;
    2) stosowania jakiejkolwiek przemocy, kar cielesnych i wrogich gestów,
    3) niezgodnego z obowiązującym prawem utrwalania wizerunku osób,
    4) umożliwiania oraz zachęcania i dawania przykładu zachowań mających negatywny wpływ na zdrowie lub życie, w tym palenia tytoniu, nadużywania alkoholu i używania środków psychoaktywnych, diet, terapii lub leków niezgodnie lub bez zalecenia lekarza oraz braku dbałości o higienę osobistą;
    5) przewożenia osób środkami transportu bez posiadania odpowiednich uprawnień oraz prowadzenia treningu sportowego bez posiadania uprawnień.

4. Katechistom zabrania się wobec Małoletnich ponadto:
    1) sprawowania sakramentów świętych oraz praktykowania innych rodzajów pobożności i modlitwy poza miejscem i formą przewidzianą do tego w przepisach kościelnych bez zgody właściwego przełożonego;
    2) zwielokrotniania i przedłużania spotkań z Małoletnimi oraz organizowania ich poza przyjętym wcześniej harmonogramem zawierającym informacje o czasie i miejscu spotkania bez uzasadnionej potrzeby duszpasterskiej;
    3) podejmowania opieki nad Małoletnimi bez posiadania wymaganych do tego kompetencji i umiejętności, bez dopełnienia wymagań, o których mowa w art. 21 Ustawy, a także pozostając pod wpływem alkoholu lub środków odurzających;
    4) wyciągania wobec Małoletnich sprawiających trudności wychowawcze konsekwencji dyscyplinarnych nieproporcjonalnych do przewinień i nie wynikających z ogólnie przyjętych norm psychopedagogicznych;

5) zapraszania i przyjmowania Małoletnich w mieszkaniach duchownych, wyłączając spotkania o charakterze rodzinnym, a także te, które są odbywane w obecności rodziców lub opiekunów prawnych;
6) odbywania wizyt sam na sam w miejscu zamieszkania i pobytu Małoletniego, wyłączając wizyty o charakterze rodzinnym, wizyty za wiedzą i zgodą rodziców lub opiekunów prawnych oraz wynikające ze spełniania powierzonych zgodnie z prawem obowiązków wychowawczych;
7) przewożenia Małoletnich własnym środkiem transportu poza sytuacją relacji rodzinnych, potrzebą wykonywania zleconych obowiązków wychowawczych, posiadania pisemnej zgody rodziców lub opiekunów prawnych lub poza okolicznościami wymagającymi ochrony życia lub zdrowia Małoletniego;
8) uprawiania z Małoletnim indywidualnych form sportu i rekreacji, jeśli nie jest to związane z oficjalnie prowadzonym treningiem sportowym lub nie występuje za pisemną zgodą rodziców bądź opiekunów prawnych;
9) zobowiązywania Małoletnich do zachowania tajemnicy poza wypadkiem tajemnicy spowiedzi lub innym przewidzianym w prawie;
10) prowadzenia rozmów na tematy związane z dojrzewaniem i płciowością lub doświadczeniami w tej dziedzinie, wykraczających poza przewidziane dla danego wieku zatwierdzone programy edukacyjne, wychowawcze i formacyjne, a także poza potrzebą wynikającą z warunków sprawowania sakramentu pokuty z zachowaniem właściwych norm;
11) dzielenia się z Małoletnim wiedzą o własnych doświadczeniach w dziedzinie seksualności, a także zachowań aspołecznych i stanowiących wykroczenia przeciw prawu kanonicznemu i państwowemu;
12) namawiania osób Małoletnich do podjęcia wobec innych osób czynności zabronionych niniejszymi Standardami;
13) utrwalania wizerunku Małoletnich bez zgody ich rodziców bądź opiekunów prawnych poza wypadkami przewidzianymi w prawie,
14) poza wypadkiem zagrożenia zdrowia lub życia asystowania Małoletnim w ich czynnościach natury osobistej, a także o ile Małoletni jest w stanie obyć się bez ich pomocy;
15) uniemożliwiania rodzicom i opiekunom prawnym wglądu w treści oraz formy pracy duszpasterskiej i wychowawczej z Małoletnimi.

5. Katechistom zabrania się w korespondencji z Małoletnim:
    1) uzyskiwania indywidualnych adresów i numerów telefonu Małoletnich bez zgody ich rodziców bądź opiekunów prawnych;
    2) namawiania Małoletniego do ukrywania bądź kasowania zawartości korespondencji;
    3) udostępniania Małoletnim bez ważnej przyczyny osobistych środków komunikacji, takich jak połączenia internetowe, telefony i urządzenia mobilne, itp.
    4) podejmowania bez uzasadnionej przyczyny zbyt częstych kontaktów korespondencyjnych z Małoletnimi;

5) podejmowania tematów związanych z dziedzinami pozostającymi w sprzeczności z nauką kościoła katolickiego, niedostosowanymi do wieku i dojrzałości Małoletnich;
6) podejmowania kontaktów z Małoletnimi w godzinach późnowieczornych i wczesnorannych, poza wypadkiem zagrożenia zdrowia lub życia bądź posiadania zgody rodziców lub opiekunów prawnych.

6. Stawianie Małoletnim przez Katechistów wymagań zgodnych co do treści i formy z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa, metodami pedagogicznymi oraz nauką Kościoła Katolickiego, a także przedstawianie możliwych konsekwencji braku zastosowania się do postawionych wymagań, nie stanowi zachowania niedozwolonego w rozumieniu ust. 2 pkt 2-3, 8-9, 21, 24.
7. Wykonywanie przez Katechistów zgodnych z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa obowiązków związanych z opieką nad Małoletnimi, nie stanowi zachowania niedozwolonego w rozumieniu ust. 2 pkt 11, 14, 24, 33-34.

VI. Wymogi dotyczące bezpiecznych relacji między Małoletnimi

1. Katechista winien tak organizować działalność na rzecz Małoletnich, aby minimalizować wszelkie ryzyka zaistnienia sytuacji, mogących zagrozić bezpieczeństwu Małoletniego. W szczególności:
    1) Katechiście nie wolno pozostawiać Małoletniego powierzonego opiece bez nadzoru;
    2) Katechiście nie wolno tolerować lub pozostawiać bez reakcji niedozwolonych lub niewłaściwych zachowań Małoletniego wobec innych Małoletnich;
    3) Katechista winien zachowywać szczególną troskę wobec potrzeb Małoletnich z niepełnosprawnością lub szczególnymi potrzebami edukacyjnymi.

2. Małoletni, uczestnicząc w działalności prowadzonej przez Ośrodek Katechumenalny na jego rzecz, powinien:
    1) zapoznać się w Wersją Skróconą niniejszych Standardów;
    2) bezwzględnie przestrzegać poleceń Katechisty, o ile są one zgodne z prawem;
    3) przestrzegać warunków stawianych przez Ośrodek, związanych z jej działalnością;
    4) zachowywać kulturę osobistą i przestrzegać zasad współżycia społecznego w relacjach z Katechistami oraz innymi Małoletnimi.

VII. Zachowania niedozwolone Małoletnich wobec siebie i wobec Katechistów

Małoletniemu, w czasie korzystania z działalności organizowanej na jego rzecz przez Ośrodek, bezwzględnie zabrania się:

1) łamania powszechnie obowiązujących przepisów prawa, prawa kanonicznego, niniejszych Standardów, regulaminów korzystania z przestrzeni, w których realizowana jest działalność na rzecz Małoletnich oraz innych regulacji wewnętrznych Ośrodka, z którymi Małoletni został zapoznany;

2) używania ubioru lub ozdób w sposób mogący zagrażać zdrowiu lub życiu Małoletniego lub osób postronnych;
3) ubierania się w sposób nieadekwatny do okoliczności, w tym:
   a. wyzywający, polegający na nadmiernym wyeksponowaniu części ciała;
   b. wskazujący na przynależność do grup lub subkultur aprobujących styl życia niezgodny z prawem, nauką Kościoła i zasadami współżycia społecznego lub aprobujący działalność takich grup;
4) posiadania niebezpiecznych lub niezabezpieczonych narzędzi, mogących być źródłem przypadkowego lub celowego zranienia;
5) pozostawiania mienia prywatnego Małoletniego bez nadzoru;
6) palenia tytoniu, papierosów elektronicznych oraz innych substancji o podobnym charakterze;
7) spożywania alkoholu, zażywania substancji psychoaktywnych oraz innych substancji o podobnym charakterze;
8) przebywania w stanie nietrzeźwości lub odurzenia;
9) niestosowania się do zgodnych z prawem poleceń Katechistów;
10) rozpowszechniania wśród innych Małoletnich treści szkodliwych i narażania ich na inne zagrożenia;
11) psychomanipulacji wobec Katechistów i innych Małoletnich;
12) naruszania dobrego imienia Katechistów lub innego Małoletniego;
13) pomawiania Katechistów lub innego Małoletniego;
14) składania fałszywych oskarżeń przeciwko Katechistom lub innemu Małoletniemu;
15) *stalkingu* (uporczywego nękania Katechistów lub innego Małoletniego w rozumieniu art. 190a § 1 k.k.);
16) gorszenia innego Małoletniego złym przykładem;
17) uzależniania emocjonalnego Katechistów lub innego Małoletniego;
18) szantażowania Katechistów lub innego Małoletniego;
19) grożenia Katechistom lub innemu Małoletniemu;
20) powoływania się na wpływy, z zastrzeżeniem, że nie dotyczy to odwoływania się do autorytetu Katechistów lub Personelu Archidiecezji Krakowskiej;
21) wymuszania decyzji na Katechistów lub innym Małoletnim;
22) uwodzenia Katechistów lub innego Małoletniego;
23) izolowania innego Małoletniego od grupy;
24) złego traktowania Katechistów lub innego Małoletniego ze względu na narodowość, rasę, płeć, wygląd, wykształcenie, poglądy polityczne, niepełnosprawność, szczególne potrzeby edukacyjne lub przymioty osobowości;
25) tworzenia z Katechistami lub innymi Małoletnimi środowisk o charakterze sekty;
26) bezzasadnego obdarowywania upominkami lub środkami materialnymi Katechistów;
27) namawiania Katechistów lub innego Małoletniego do łamania prawa państwowego lub kanonicznego;
28) poniżania Katechistów lub innego Małoletniego;
29) wyśmiewania Katechistów lub innego Małoletniego;
30) nieuzasadnionej krytyki Katechistów lub innego Małoletniego;

31) upokarzania Katechistów lub innego Małoletniego;
32) udzielania pomocy nieadekwatnej do potrzeb bliźniego;
33) stawiania innemu Małoletniemu wymagań ponad możliwości oraz kompetencje;
34) braku lub złej organizacji wspólnej pracy;
35) niewypełniania ważnie zawartych umów;
36) nieuzasadnionego zobowiązywania do zachowania tajemnicy;
37) umniejszania autorytetu przełożonych i opiekunów wobec Katechistów lub innego Małoletniego;
38) nierespektowania czasu wolnego i odpoczynku Katechistów i innego Małoletniego;
39) podejmowania kontaktu z Katechistami lub innym Małoletnim poza godzinami uznanymi za właściwe;
40) wyzywającego wyglądu zewnętrznego lub podejmowania prowokacyjnych zachowań;
41) publicznego komentowania wyglądu zewnętrznego innych;
42) rozmów oraz podtekstów i żartów o charakterze seksualnym;
43) prezentowania i propagowania zachowań oraz postaw niezgodnych z katolicką wizją osoby;
44) używania wulgaryzmów;
45) podnoszenia głosu bez wystarczającej przyczyny;
46) wyśmiewania rzeczy świętych;
47) prezentowania i przesyłania materiałów zawierających treści erotyczne, pornografię, sceny przemocy lub zachowań aspołecznych;
48) podglądania, podsłuchiwania i niezgodnego z prawem wykorzystywania nagrań;
49) podszywania się pod innych, w tym kradzieży tożsamości w rozumieniu art. 190a § 2 k.k.;
50) śledzenia połączeń internetowych Katechistów lub innego Małoletniego;
51) używania danych kontaktowych osób bez zachowania kościelnych i państwowych przepisów o ochronie danych osobowych;
52) łamania tajemnicy korespondencji;
53) przekraczania granic intymności fizycznej w postaci podejmowania jakiejkolwiek formy kontaktu cielesnego z Katechistami lub innym Małoletnim, o ile nie wymaga tego zdrowie i życie osoby, oraz przyjętymi społecznie i przez prawo Kościoła godziwymi moralnie obyczajami;
54) stosowania jakiejkolwiek przemocy, kar cielesnych i wrogich gestów;
55) niezgodnego z obowiązującym prawem utrwalania wizerunku osób;
56) umożliwiania oraz zachęcania i dawania przykładu zachowań mających negatywny wpływ na zdrowie lub życie, w tym palenia tytoniu, nadużywania alkoholu i używania środków psychoaktywnych, diet, terapii lub leków niezgodnie lub bez zalecenia lekarza oraz braku dbałości o higienę osobistą.

VIII. Odpowiedzialność **Katechistów** za naruszenie Standardów

1. Katechista zatrudniony na podstawie umów o pracę, za naruszenie obowiązków wynikających z niniejszych Standardów ponosi odpowiedzialność porządkową na podstawie art. 108 Kodeksu pracy.
2. Osoby wchodzące w skład Katechistów, pełniące posługę kapłańską na podstawie przepisów prawa kanonicznego, za naruszenie obowiązków wynikających z niniejszych Standardów podlegają odpowiedzialności i sankcjom przewidzianym w Kodeksie Prawa Kanonicznego;
3. Katechista zatrudniany na podstawie umów cywilnoprawnych, za naruszenie obowiązków wynikających z niniejszych Standardów, ponosi odpowiedzialność wynikającą z treści zawartych umów. Osoby odpowiedzialne za zawieranie umów cywilnoprawnych w imieniu Organizatora, zobowiązane są do zamieszczania w nich klauzul obejmujących:
    1) Zapoznanie się z niniejszymi Standardami oraz złożenie oświadczenia o bezwzględnym obowiązku ich stosowania;
    2) Odpowiedzialność za naruszenie niniejszych Standardów;
    3) Możliwość natychmiastowego rozwiązania danej umowy z powodu naruszenia niniejszych Standardów.
4. Niezależnie od odpowiedzialności określonej w ust. 1-4, jeżeli naruszenie obowiązków wynikających z niniejszych Standardów stanowi jednocześnie naruszenie powszechnie obowiązujących przepisów prawa lub prawa kanonicznego, Parafia ma obowiązek współpracować z właściwymi organami państwowymi i kościelnymi.

IX. Odpowiedzialność Małoletniego za naruszenie Standardów

1. Ośrodek może, wobec Małoletniego, który naruszył obowiązki wynikające z niniejszych Standardów, zaprzestać prowadzenia działalności na jego rzecz. W takiej sytuacji Katechista wzywa rodzica lub opiekuna prawnego Małoletniego i przekazuje mu Małoletniego informując o przyczynie podjęcia takiego działania. W zależności od charakteru konkretnej działalności prowadzonej na rzecz Małoletniego przez Ośrodek, Katechista niezależnie od powyższego zobowiązany jest dopełnić również innych obowiązków, wynikających z regulaminów lub umów dotyczących danej działalności.
2. Jeżeli naruszenie przez Małoletniego obowiązków wynikających z niniejszych Standardów stanowi jednocześnie naruszenie powszechnie obowiązujących przepisów prawa, Ośrodek zobowiązany jest współpracować z właściwymi organami państwowymi i kościelnymi.

X. Zasady i procedura podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu Małoletniego

1. Katechista, który uzyskał uzasadnione podejrzenie, że Małoletni był lub jest krzywdzony w związku z działalnością prowadzoną na jego rzecz przez Ośrodek, lub poza działalnością Ośrodka, zobowiązany jest niezwłocznie zawiadomić o tym fakcie osobę wskazaną w rozdziale XII.
2. Zawiadomienie, o którym mowa w ust. 1, powinno zawierać co najmniej:
    1) Dane osoby (osób) zawiadamiającej, w tym imię, nazwisko, adres do korespondencji, stanowisko i nr telefonu kontaktowego;

2) Dane Małoletniego, którego dotyczy zawiadomienie, w tym informację, czy jest on osobą z niepełnosprawnością lub specjalnymi potrzebami edukacyjnymi;
3) Zwięzły opis krzywdzenia, z uwzględnieniem charakteru krzywdy (psychiczna, fizyczna, duchowa), miejsca i czasu, w którym krzywdzenie miało miejsce, osób podejrzanych;
4) Wskazanie osób, które mogą mieć dodatkowe informacje w sprawie lub innych dowodów krzywdzenia;
5) Podpis zawiadamiającego.

3. Zawiadomienie należy sporządzić na piśmie i przekazać w zaklejonej kopercie z dopiskiem „do rąk własnych". W przypadkach nagłych, zawiadomienie pisemne należy poprzedzić kontaktem telefonicznym lub mailowym; osoba wskazana w rozdziale XII może podjąć decyzję o potrzebie osobistego kontaktu z zawiadamiającym.

XI. Zasady ustalania planu wsparcia Małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia

1. Osoba wskazana w rozdziale XII, po otrzymaniu zawiadomienia, o którym mowa w rozdziale X, bada jego treść, zasięgając stosownie do potrzeb opinii prawnych lub opinii innych specjalistów.
2. W razie potwierdzenia lub uprawdopodobnienia przypadku krzywdzenia, osoba wskazana w rozdziale XII niezwłocznie ustala plan wsparcia Małoletniego i utrwala go na piśmie w formie dokumentu (przez formę pisemną należy również rozumieć dokument sporządzony w postaci elektronicznej opatrzony kwalifikowanym podpisem elektronicznym), obejmującego co najmniej:
    1) Datę rejestracji zawiadomienia;
    2) Opis ujawnionego przypadku krzywdzenia;
    3) Imię, nazwisko, adres i numer kontaktowy:
        a. Małoletniego;
        b. Rodziców lub opiekunów prawnych Małoletniego;
        c. Pełnomocnika, jeżeli został ustanowiony.
    4) Informację czy krzywdzenie może wiązać się z odpowiedzialnością odszkodowawczą Ośrodka lub karną Katechisty;
    5) Informację, czy Małoletni jest osobą z niepełnosprawnością lub specjalnymi potrzebami edukacyjnymi;
    6) Rodzaj korespondencji, jaka ma zostać skierowana do organów ścigania, sądów lub organów administracji publicznej w związku z ujawnionym krzywdzeniem;
    7) Rodzaj wsparcia, który zaoferowano w danym przypadku skrzywdzenia Małoletniego (np. instytucjonalne, duchowe, materialne);
    8) Rodzaj wsparcia, który wybrano, wymiar i harmonogram jego realizacji;
    9) Podpis osoby sporządzającej plan.
3. Osoba wskazana w rozdziale XII niezwłocznie zawiadamia władze Archidiecezji Krakowskiej o potwierdzeniu lub uprawdopodobnieniu każdego przypadku krzywdzenia Małoletniego.

XII. Osoby odpowiedzialne za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających Małoletniemu i udzielanie mu wsparcia, a także odpowiedzialne za realizację procedur określonych w rozdziałach XIII i XIV

1. Osobą odpowiedzialną za przyjmowanie zgłoszeń, o których mowa w rozdziale X, udzielanie wsparcia, o którym mowa w rozdziale XI, przyjmowanie zgłoszeń o innych zdarzeniach zagrażających Małoletniemu, a także za realizację procedur określonych w rozdziałach XIII i XIV, jest osoba zajmująca stanowisko Delegata do spraw Ochrony Dzieci i Młodzieży w Archidiecezji Krakowskiej.
2. W razie nieobecności osoby wskazanej w ust. 1, jest ona zastępowania przez osobę zajmującą stanowisko Delegatki do spraw Ochrony Dzieci i Młodzieży w Archidiecezji Krakowskiej.
3. Osoba wskazana w ust. 1 wykonuje swoje zadania wraz z osobą wskazaną w ust. 2, w szczególności może powierzyć jej prowadzenie sprawy, która ze względu na swoją specyfikę wymaga prowadzenia przez osobę tej samej płci, co pokrzywdzony Małoletni.
4. Dane kontaktowe osób wskazanych w ust. 1:
    1) delegat.ochronadziecka@diecezja.pl, telefon: 724 150 800;
    2) delegatka.ochronadziecka@diecezja.pl, telefon: 512 339 339

XIII. Procedura składania zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę Małoletniego

1. Osoba, o której mowa w rozdziale XII, w sytuacji uznania, że w danej sprawie zachodzi podejrzenie popełnienia przestępstwa na szkodę Małoletniego, może zasięgnąć opinii prawnej, celem oceny ujawnionego zdarzenia pod kątem odpowiedzialności karnej.
2. W razie zakwalifikowania zdarzenia jako uzasadniającego podejrzenie popełnienia przestępstwa, osoba, o której mowa w rozdziale XII sporządza, zgodnie z wymogami proceduralnymi, określonymi w k.p.k., zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa i niezwłocznie kieruje je do organów ścigania, zachowując dowód jego wniesienia. W sprawach nagłych zawiadomienie może być złożone ustnie, bezpośrednio do organów ścigania; w takim przypadku jednak osoba, o której mowa w rozdziale XII, również zobowiązana jest do uzyskania urzędowego potwierdzenia złożenia zawiadomienia.
3. Osoba wskazana w rozdziale XII zobowiązana jest przy wykonywaniu swoich obowiązków szczególnie dbać o szybkość i staranność w redagowaniu i wnoszeniu pism.

XIV. Procedura zawiadamiania sądu opiekuńczego

1. Osoba, o której mowa w rozdziale XII, po sporządzeniu planu wsparcia Małoletniego, w sytuacji uznania, że w danej sprawie zachodzi potrzeba zawiadomienia sądu opiekuńczego, może zasięgnąć opinii prawnej, celem oceny ujawnionego zdarzenia pod wskazanym kątem (art. 572 k.p.c.).
2. W razie zakwalifikowania zdarzenia jako uzasadniającego zawiadomienie sądu opiekuńczego, osoba, o której mowa w rozdziale XII sporządza, zgodnie z wymogami proceduralnymi, określonymi w k.p.c., zawiadomienie o zdarzeniu uzasadniającym

wszczęcie postępowania z urzędu i niezwłocznie kieruje je do sądu, zachowując dowód jego wniesienia.

XV. Sposób dokumentowania i zasady przechowywania ujawnionych lub zgłoszonych incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru Małoletniego

1. Osoba wskazana w rozdziale XII gromadzi i przechowuje dokumentację związaną z danym przypadkiem krzywdzenia i realizacją planu wsparcia w czasie jego realizacji. Po zakończeniu realizacji wsparcia, dokumentacja jest przekazywana do Kancelarii Kurii Metropolitalnej (ul. Franciszkańska 3 w Krakowie) i wraz ze wszystkimi dokumentami dotyczącymi sprawy tam przechowywana z upoważnienia Ośrodka. Dokumentacja przechowywania jest w postaci papierowej i obejmuje w szczególności:
    1) Zawiadomienie, o którym mowa rozdziale X;
    2) Informację o kwalifikacji zdarzenia, o której mowa w rozdziale XI ust. 1;
    3) Plan wsparcia, o którym mowa w rozdziale XI ust. 2;
    4) Kopię zawiadomienia, o którym mowa w rozdziale XI ust. 3;
    5) Informację o realizacji planu, o którym mowa w rozdziale XI ust. 2;
    6) Kopie zawiadomień wraz z dowodami złożenia, kierowanych do organów i sądów, o których mowa w rozdziałach XIII i XIV;
    7) Wszelką korespondencję z rodzicami lub opiekunami Małoletniego, związaną z danym przypadkiem krzywdzenia.
2. Postanowienia ust. 1 stosuje się odpowiednio do gromadzenia i przechowywania dokumentacji związanej z innymi incydentami lub zdarzeniami zagrażającymi dobru Małoletniego.
3. Ośrodek ma obowiązek przechowywania dokumentacji wskazanej w ust. 1 i 2 pod wskazanym adresem, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa państwowego i kanonicznego.
4. Zasady przechowywania dokumentacji i przetwarzania zgromadzonych w niej danych osobowych, określa Polityka Bezpieczeństwa Danych Osobowych obowiązująca w Ośrodku.

XVI. Zasady przeglądu i aktualizacji Standardów

1. Delegatka Ośrodka, przygotowuje do 31 stycznia danego roku sprawozdanie za poprzedni rok kalendarzowy, obejmujące:
    1) Ilość zgłoszonych przypadków krzywdzenia Małoletnich i innych incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru Małoletnich;
    2) Rodzaj ujawnionych zagrożeń;
    3) Uwagi odnośnie funkcjonowania Standardów i efektywności procedur nimi ustanowionych.
2. Delegatka Ośrodka, po sporządzeniu sprawozdania, o którym mowa w ust. 1 oraz zapoznaniu się z ewentualnymi innymi informacjami o stosowaniu Standardów, dokonuje oceny funkcjonowania Standardów i może zmienić Standardy w trybie właściwym dla ich wprowadzenia w zależności od stwierdzonych potrzeb. Wnioski z dokonanej oceny są

pisemnie dokumentowane zgodnie z art. 22c ust. 6 Ustawy i przechowywane w Archiwum Ośrodka.

XVII. Osoba odpowiedzialna za przygotowanie Katechistów do stosowania Standardów i zakres jej kompetencji

1. Osobą odpowiedzialną za przygotowanie Katechistów do stosowania Standardów jest Delegatka Ośrodka.
2. Osoba, o której mowa w ust. 1, ma kompetencje do:
    1) organizowania dla Katechistów szkoleń, zarówno przy wykorzystaniu własnych zasobów, jak i szkoleniowców z zewnątrz;
    2) przygotowywania oświadczeń o zapoznaniu się ze Standardami i ich późniejszymi aktualizacjami;
    3) udostępniania Standardów zgodnie z rozdziałem XIX;
    4) przechowywania dokumentacji, o której mowa w rozdziale XVI ust. 2.

XVIII. Zasady przygotowania Katechistów do stosowania Standardów i dokumentowania tej czynności

1. Do 15 sierpnia 2024 r. osoba wskazana w rozdziale XVII, zaplanuje dla wszystkich Katechistów, prowadzącego działalność na rzecz małoletnich w rozumieniu Ustawy szkolenia, niezbędne do przygotowania stosowania Standardów. Po 15 sierpnia 2024 r. szkolenia będą przeprowadzane okresowo, w zależności od potrzeb, ale zawsze po każdorazowej aktualizacji Standardów.
2. Katechista zobowiązany jest potwierdzać obecność na szkoleniach, o których mowa w ust. 1 podpisami na listach obecności, przygotowywanych i następnie przechowywanych przez osobę wskazaną w rozdziale XVII.

XIX. Zasady i sposób udostępniania rodzicom lub opiekunom prawnym lub faktycznym oraz Małoletnim, a także Katechistom Standardów do zaznajomienia się z nimi i ich stosowania; wersja skrócona Standardów

1. Niniejsze Standardy udostępnianie są w wersji pełnej na stronie internetowej: www.katechumenat.pl oraz w wersji papierowej, w siedzibie Ośrodka w budynku pod adresem: ul. Sławkowska 34/3, 31-014 Kraków . Informację w tym zakresie (przez podanie odnośnika lub zamieszczenie stosownej klauzuli) zamieszcza się również we wszelkich ogłoszeniach o konkretnych przedsięwzięciach, realizowanych przez Ośrodek na rzecz Małoletnich, formularzach zgłoszeniowych, regulaminach, umowach itp.
2. Wersja skrócona Standardów stanowi Załącznik nr 1 do niniejszych Standardów.
3. Wersja skrócona Standardów udostępniana jest przez Ośrodek na stronie internetowej: www.katechumenat.pl oraz w wersji papierowej, we wszystkich lokalach, gdzie Ośrodek prowadzi działalność na rzecz Małoletnich w rozumieniu Ustawy. Ośrodek może również przekazywać wydruki wersji skróconej Standardów Małoletnim oraz ich rodzicom lub opiekunom prawnym i innym osobom w zależności od zgłoszonych lub powstałych potrzeb.

4. Ośrodek stosując Standardy i udostępniając ich treść dąży do zapewnienia dostępności informacyjno-komunikacyjnej osobom ze szczególnymi potrzebami.

Załączniki:
nr 1 – Wersja Skrócona Standardów Ochrony Małoletnich w Parafii w Ośrodku Katechumenalnym przy kościele św. Marka w Krakowie